

Received: 4 May 2024

Revised: 26 May 2024

Accepted: 26 May 2024

FACTORS RELATED TO ENTREPRENEURIAL CHARACTERISTICS OF BACHELOR OF BUSINESS ADMINISTRATION STUDENTS IN BANGKOK

Chanchai BUNCHAPATTANASAKDA¹, Boonyaporn BOONMEK¹, Hatairat LERTCHANYAKIT¹
and Angkana PHIWLAOR¹

¹ Graduate School, Stamford International University, Thailand;
chanchai.bunchapattanasakda@stamford.edu (C. B.)

Handling Editor:

Professor Dr.Chanathat BOONRATTANAKITTIBHUMI European International University, France
(This article belongs to the Theme 1: Humanities & Social Sciences for Sustainable Development)

Reviewers:

1) Assistant Professor Dr.Apinya INGARD	Silpakorn University, Thailand
2) Assistant Professor Dr.Naksit SAKDAPAT	University of the Thai Chamber of Commerce, Thailand
3) Dr.Krisada CHIENWATTANASOOK	RMUTT, Thailand

Abstract

This research is quantitative research. The objective was to study factors related to entrepreneurial characteristics and to study the relationship between background factors and entrepreneurial characteristics of undergraduate business administration students in Bangkok. The sample used was 228 undergraduate business administration students in Bangkok using a multi-stage random sampling method. Using a measurement tool to evaluate 7 sets of variables, all measures had an alpha confidence coefficient between 0.74-0.82. The results of the research found that 1) the correlation coefficient between independent variables and entrepreneurial characteristics was between 0.317 and 0.829 and 2) The entrepreneurial trait prediction set was able to predict 60.34% of the total group, with the important predictors found in order being: need for success, self-confidence, tolerance for ambiguity, risk-taking, and self-control. In the end, the researcher proposed guidelines for developing entrepreneurial characteristics of undergraduate students for further application.

Keywords: Entrepreneurial Characteristics, Undergraduate Students, Business Administration

Citation Information: Bunchapattanasakda, C., Boonmek, B., Lertchanyakit, H., & Phiwlaor, A. (2024). Factors Related to Entrepreneurial Characteristics of Bachelor of Business Administration Students in Bangkok. *Thai Interdisciplinary and Sustainability Review*, 13(2), 21-31. <https://doi.org/10.14456/tisr.2024.20>

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาปริญญาตรี สาขาบริหารธุรกิจ ในกรุงเทพมหานคร

ชาญชัย บัญชาพัฒนศักดิ์¹, บุญญาพร บุญเมฆ¹, หทัยรัตน์ เลิศจรรยากิจ¹ และ อังคณา ผิวละออ¹

¹ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด; chanchai.bunchapatanasakda@stamford.edu

บรรณาธิการผู้รับผิดชอบบทความ:

ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.ชนทัต บุญรัตนกิตติภูมิ มหาวิทยาลัยยูโรเปียน อินเตอร์เนชันแนล ประเทศฝรั่งเศส
(บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของหัวเรื่องที่ 1: มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน)

ผู้ทรงคุณวุฒิผู้พิจารณาบทความ:

1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิญา อิงอาจ	มหาวิทยาลัยศิลปากร
2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นักสิทธิ์ ศักดาพัฒน์	มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
3) อาจารย์ ดร.กฤษดา เขียววัฒนสุข	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะการเป็นผู้ประกอบการและเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภูมิหลังกับคุณลักษณะการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาปริญญาตรีสาขาบริหารธุรกิจในกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาบริหารธุรกิจในกรุงเทพมหานคร จำนวน 228 คน สุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน ใช้เครื่องมือวัดแบบมาตรประเมินรวมค่าตัวแปร จำนวน 7 ชุด แบบวัดทั้งหมดมีค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาระหว่าง 0.74-0.82 ผลการวิจัย พบว่า 1) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับคุณลักษณะการเป็นผู้ประกอบการอยู่ระหว่าง 0.317 ถึง 0.829 และ 2) ชุดทำนายคุณลักษณะการเป็นผู้ประกอบการสามารถทำนายกลุ่มรวมได้ร้อยละ 60.34 โดยพบตัวทำนายสำคัญตามลำดับ ได้แก่ ความต้องการประสบความสำเร็จ ความมั่นใจในตนเอง ความอดทนต่อความไม่ชัดเจน การกล้าเสี่ยง การควบคุมตน ในส่วนท้ายผู้วิจัยได้เสนอแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาปริญญาตรีเพื่อประโยชน์ในการนำไปปรับใช้ต่อไป

คำสำคัญ: คุณลักษณะการเป็นผู้ประกอบการ, นักศึกษาปริญญาตรี, บริหารธุรกิจ

ข้อมูลการอ้างอิง: ชาญชัย บัญชาพัฒนศักดิ์, บุญญาพร บุญเมฆ, หทัยรัตน์ เลิศจรรยากิจ และ อังคณา ผิวละออ. (2567). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาปริญญาตรี สาขาบริหารธุรกิจ ในกรุงเทพมหานคร. *สหวิทยาการและความยั่งยืนปริทรรศน์ไทย*, 13(2), 21-31. <https://doi.org/10.14456/tisr.2024.20>

บทนำ

จากการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้ประเทศไทยมีการพัฒนาอย่างมาก โดยเฉพาะในด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง มีผลทำให้รูปแบบการดำเนินธุรกิจเปลี่ยนไปเกิดธุรกิจใหม่ที่ตอบรับกับความต้องการของคนในสังคมและทันสมัยมากขึ้น เป็นการพัฒนาไปสู่การเป็นประเทศเศรษฐกิจใหม่ ส่งผลให้ธุรกิจหลายประเภทมีการขยายตัวโดยเฉพาะธุรกิจขนาดเล็กจากผู้ประกอบการรายย่อย ซึ่งมีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจ เพราะเป็นหน่วยที่ก่อให้เกิดการหมุนเวียนและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจช่วยสร้างงานสร้างรายได้กระจายสินค้าและบริการออกไปสู่ทุกภาคทำให้ระบบเศรษฐกิจมีความสมดุลและหลากหลาย ในระบบเศรษฐกิจเสรีอาจกล่าวได้ว่าผู้ประกอบการ หรือเจ้าของธุรกิจมีความสำคัญและมีส่วนในการทำให้ประเทศไทยเจริญก้าวหน้าด้านการค้า ซึ่งในอดีตระบบเศรษฐกิจจะยึดโยงกับผู้ประกอบการรายใหญ่หรือนายทุนเป็นหลัก แต่ในปัจจุบันพบว่าผู้ประกอบการและบุคคลหลากหลายอาชีพหันมาให้ความสำคัญในการประกอบธุรกิจกันมากขึ้นและโอกาสนี้ยังเปิดกว้างสำหรับผู้มีความรู้ความสามารถและความคิดสร้างสรรค์ (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา, 2556) นอกจากนี้ภาครัฐและภาคเอกชนยังส่งเสริมให้มีการจัดโครงการเสริมสร้างผู้ประกอบการใหม่โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนนักศึกษาจบใหม่และประชาชนที่มีศักยภาพให้สามารถสร้างโอกาสประกอบธุรกิจด้วยตนเอง ซึ่งมีกลุ่มเป้าหมายอยู่ที่นักศึกษาจบใหม่ที่มีแนวคิดและความตั้งใจจะเป็นผู้ประกอบการใหม่

การศึกษาเป็นกระบวนการหนึ่งในการเตรียมความพร้อมให้นักศึกษามีองค์ความรู้เพียงพอสำหรับการเป็นผู้ประกอบการซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นอันจะนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ การพัฒนาเยาวชนด้วยการศึกษาเพื่อการเป็นผู้ประกอบการที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะของผู้ประกอบการ (ประจักษ์ ปฏิทัศน์, 2560) ควรปลูกฝังเริ่มต้นได้ตั้งแต่ในระบบการศึกษา ในปัจจุบันสถาบันการศึกษาหลายแห่งได้นำแนวคิดการส่งเสริมการเป็นผู้ประกอบการหรือการสร้างแนวคิดของการเป็นผู้ริเริ่มทางธุรกิจ โดยออกแบบหลักสูตรการเรียนการสอนเพื่อตอบสนองกับความต้องการในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมที่เพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง (พิบูล ทิปะปาล และ ธนวัฒน์ ทิปะปาล, 2552) หรือในอาชีพอื่นๆ ที่ต้องการศึกษาเพื่อสร้างเสริมโอกาสในการเป็นผู้ประกอบการในอนาคต แต่การที่สถาบันการศึกษาในปัจจุบันยังมีมาตรฐานในการสอนที่แตกต่างกันและบางสถานศึกษาเน้นการแข่งขันในเชิงปริมาณมากกว่าคุณภาพ ทำให้นักศึกษาที่จะจบออกไปเป็นผู้ประกอบการอาจมีความรู้ไม่เพียงพอ หรือเนื้อหายังไม่สามารถตอบโจทย์ความต้องการของผู้เรียนและการแข่งขันทางเศรษฐกิจได้ ดังนั้นจึงเป็นที่มาจากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ โดยจะมุ่งศึกษาคุณลักษณะการเป็นผู้ประกอบการ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาบริหารธุรกิจ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณลักษณะที่จำเป็นในการเป็นผู้ประกอบการให้กับนักศึกษา ช่วยให้นักศึกษาที่ต้องการเป็นผู้ประกอบการมีความพร้อมในการออกไปประกอบธุรกิจให้ประสบความสำเร็จ สามารถพัฒนาและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับธุรกิจของตนเองส่งผลสืบเนื่องต่อมูลค่าเศรษฐกิจในประเทศ

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดเกี่ยวกับความหมายของผู้ประกอบการ

ผู้ประกอบการ หมายถึง บุคคลที่สามารถทำโครงการ หรือกิจกรรมที่สำคัญอย่างหนึ่งอย่างใดได้ จากเดิมเชื่อว่าเป็นคำที่ใช้เรียกผู้ทำหน้าที่นำทางเดินของทหาร ซึ่งแปลมาจากภาษาเยอรมันที่ตรงกับคำกริยาแปลว่ารับหน้าที่ ต่อมาใช้เรียกบุคคลที่สามารถทำธุรกิจการค้าในทศวรรษที่ 16 ต่อมามีนักเศรษฐศาสตร์นำความหมายมาปรับใหม่ว่า หมายถึง บุคคลที่จัดการ บริหาร และคาดการณ์ความเสี่ยงทั้งหลายของธุรกิจได้ (Zhao, 2012) ความหมายของผู้ประกอบการที่มีผู้ให้ไว้ในอดีตจนถึงปัจจุบันมักหมายรวมถึงการเป็นเจ้าของ กิจการธุรกิจ เป็นการจ้างงานตนเองหรือเป็นผู้สร้างงาน (Zhao, 2012) เช่น Gartner (2012) กล่าวถึง ผู้ประกอบการว่าเป็นผู้ก่อตั้งธุรกิจใหม่หรือบุคคลที่ก่อตั้งธุรกิจที่ไม่เคยมีมาก่อนและการประกอบการเป็นกิจกรรมสร้างสรรค์ของผู้สร้างนวัตกรรม Hisrich et al. (2020) ผู้ประกอบการ คือ เจ้าของธุรกิจที่เห็นโอกาสในการทำกำไรจากการผลิตสินค้าและบริการชนิดหนึ่งหรือหลายๆ ชนิดเพื่อขายในตลาด โดย

ปีที่ 13 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2567)

ปรับปรุงการผลิตและบริการให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา ในขณะที่ลดต้นทุนการผลิตลง (Kuratko, 2005) เป็นผู้มีความรู้ และทักษะใช้ความรู้และทักษะเหล่านั้นตั้งแต่เริ่มต้นธุรกิจ เพิ่มเติมความรู้และทักษะนั้นอยู่ตลอดเวลาตามสถานการณ์ทางธุรกิจที่เปลี่ยนไป พัฒนาความรู้และใช้ทักษะในเชิงการ แข่งขันในสภาพที่มีการแข่งขัน รู้จักตนเอง รู้หลักบริหาร การเงินและการวางแผนการเงิน (Sakdapat, 2023) หลักการตลาด และหลักการบริหารจัดการทั่วไป ติดต่อกับผู้อื่น ตลอดเวลาทั้งลูกค้า พนักงานในองค์กรหรือหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและ เอกชนเพื่อผลประโยชน์ต่อธุรกิจของตน ยอมรับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา เพื่อผลกำไรที่จะเกิดจากการทำธุรกิจนั้น (Gedeon, 2010)

ผู้ประกอบการในยุคปัจจุบัน (Contemporary entrepreneurs) คือ ผู้สร้างนวัตกรรม หรือผู้พัฒนาที่รับรู้ถึงโอกาสและ คว่าโอกาสนั้น เปลี่ยนโอกาสให้เป็นความคิดที่สามารถทำการตลาดได้ สร้างคุณค่าเพิ่มโดยใช้เวลา เงิน ความพยายาม และทักษะ ยอมรับความเสี่ยงต่างๆ ของตลาดที่มีการแข่งขันเพื่อแปลงความคิดเป็นผลผลิตและตระหนักถึงผลรางวัล จากความพยายามนั้น (Davidsson et al., 2017) ผู้ประกอบการไม่ได้จำกัดเพียงเป็นเจ้าของธุรกิจเท่านั้น (Audretsch, 2017) หากยังรวมถึงการเป็นผู้จ้างงานตนเอง (Self-employment) (Keat et al., 2011) ผู้ประกอบการเกี่ยวข้องกับ ความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรมและการคิดนอกกรอบ การสร้างผลผลิตจากความคิด การเป็นผู้บุกเบิกและการมีความ รับผิดชอบต่อสังคม ผู้ประกอบการล้วนแต่เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการริเริ่มสิ่งใหม่ เป็นผู้มีความคิดสร้างสรรค์ต่อยอดจาก สิ่งที่มีอยู่เดิม เป็นผู้ที่มีความมั่นใจในตนเอง ผู้ประกอบการเกิดขึ้นได้ทุกรูปแบบ ไม่จำกัดระยะ หากสามารถสร้าง นวัตกรรมเพื่อเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ ภาคเอกชน และด้านวิชาการ ผู้ประกอบการบางคนเลือกที่จะเป็น ผู้ประกอบการเพราะความเป็นคนกลุ่มน้อยที่อยู่ในต่างประเทศและต้องมีการเลือกเพื่อเป็นทางเลือกในการประกอบอาชีพ (Schimperna et al., 2021)

สหภาพยุโรปให้นิยามคำว่า ผู้ประกอบการ หมายถึง บุคคลผู้มีความสามารถ มีความคิดสร้างสรรค์ สร้างนวัตกรรม มี ความมั่นใจในตนเอง กล้าเสี่ยง และมีความรับผิดชอบต่อความเสี่ยงนั้นได้ สรุปได้ว่า ผู้ประกอบการ หมายถึง ผู้สร้าง งานหรือเป็นเจ้าของกิจการ มีนวัตกรรม มีความคิด ริเริ่มสร้างสรรค์ เปลี่ยนความคิดเป็นการกระทำได้ มองเห็นโอกาส ในขณะที่ผู้อื่นมองไม่เห็นและเป็นคนขี้สงสัย มีความสามารถในการบริหารจัดการ รับความเสี่ยงได้และมีเครือข่ายบุคคล (Bosma et al., 2018)

แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของการเป็นผู้ประกอบการ

จากงานวิจัยของ Koh et al. (1992) และงานวิจัยของ Herron & Robinson Jr. (1993) สรุปได้ว่าคุณลักษณะ ผู้ประกอบการที่ถูกกล่าวถึงประกอบด้วย 6 ประการ (Koh, 1996) ได้แก่

- 1) ความต้องการประสบความสำเร็จ (Need for achievement) ตามความหมายในทฤษฎีของ David McClelland เกี่ยวกับแรงจูงใจของมนุษย์ (Theory of human motivation) ให้ความหมายของความต้องการประสบความสำเร็จไว้ว่า เป็นแรงขับเคลื่อนเชิง จิตวิทยาของมนุษย์ที่ใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement motive) เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของ ผู้ประกอบการ
- 2) การควบคุมตน (Locus of control) เชื่อว่าตนเองสามารถควบคุมสิ่งต่างๆ รอบตัวได้ โดยไม่หวังให้เป็นเรื่องของ ปัจจัยภายนอก มนุษย์มีความเชื่อในเรื่องคุณและโทษจากผลของ อำนาจอยู่สองประเภทคือ ประเภทแรก เชื่อว่าตนเอง สามารถควบคุมสิ่งต่างๆ รอบตัวได้ มีแนวโน้มที่จะต้องการประสบความสำเร็จ (Rotter, 1966) ประเภทที่สอง เชื่อว่า ผู้ประกอบการจะจัดการงานโดยไม่หวังให้เป็นเรื่องของปัจจัยภายนอก
- 3) ความกล้าเสี่ยง (Propensity to take risk) บุคคลที่สามารถจัดการกับโอกาสต่างๆ ที่ เข้ามาและตัดสินใจบนบริบทที่ ไม่มีความแน่นอน เป็นคุณลักษณะเชิงจิตวิทยาที่พบในงานวิจัยด้านการ เป็นผู้ประกอบการ ความกล้าเสี่ยงเป็น คุณลักษณะของผู้ประกอบการที่ไม่ใช่ผู้ประกอบการ
- 4) ความอดทนต่อความไม่ชัดเจน (Tolerance of ambiguity) จัดการกับข้อมูลสารสนเทศ ที่มีอยู่เพื่อทำความเข้าใจ สถานการณ์ได้จดทนได้กับการไม่มีข้อมูลสารสนเทศ ความไม่รู้ว่ามียอยู่ และยินดีที่จะจัดการงานให้แล้วเสร็จได้

ปีที่ 13 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2567)

5) ความมั่นใจในตนเอง (Self-confidence) สามารถบรรลุเป้าหมายที่ตนกำหนดไว้ โดยใช้ศักยภาพในตัวออกมาใช้ สามารถควบคุมตนเองได้ มีความมุ่งมั่นอย่างแรงกล้าในการแก้ปัญหา รวมถึงความพยายามหาวิธีในการจัดการกับปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นอย่างไม่ย่อท้อ (Ngamcharoen, 2024) ซึ่งเป็นคุณลักษณะเชิงจิตวิทยา

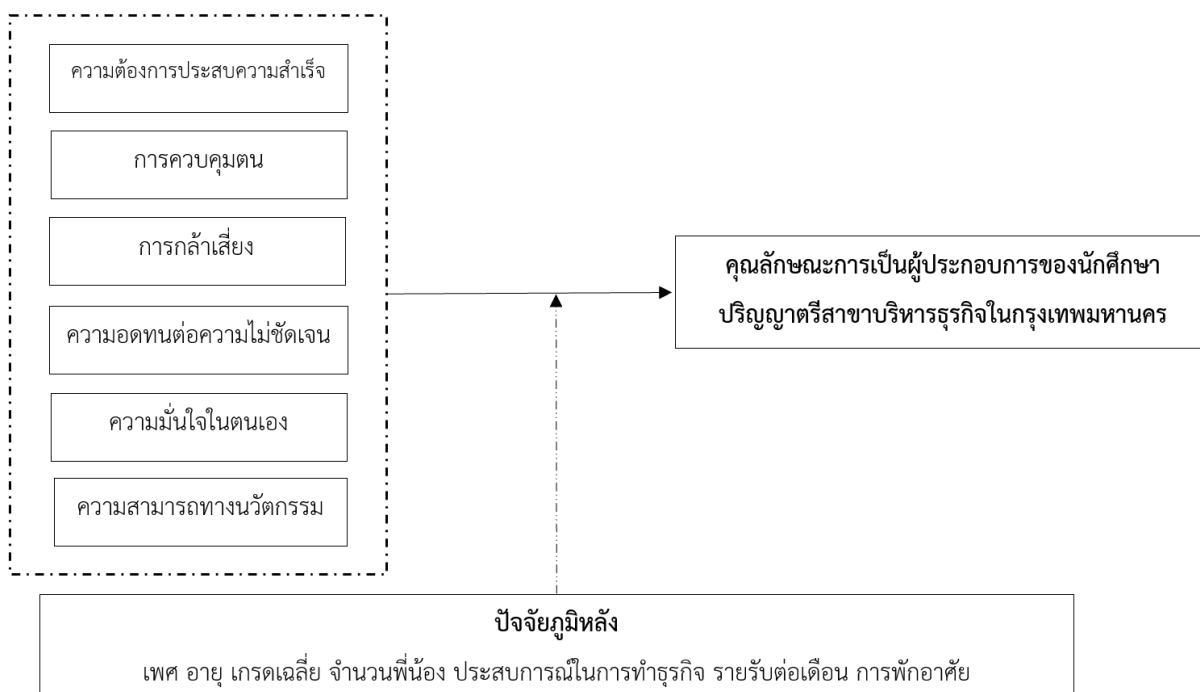
6) ความสามารถทางนวัตกรรม (Innovativeness) ความสามารถในการรับรู้การเปลี่ยนแปลงภายนอก รับรู้ ถึงโอกาส และคว้าโอกาสนั้น เปลี่ยนโอกาสให้เป็นความคิดที่สามารถทำการตลาดได้และดำเนินธุรกิจ ในวิธีทางใหม่และมีเอกลักษณ์ เป็นคุณลักษณะเชิงจิตวิทยาประการหนึ่งที่ใช้อธิบายการเป็นผู้ประกอบการและผู้ประกอบการร่วมสมัย (Nasierowski & Arcelus, 2012)

ปัจจัยภูมิหลัง จากการประมวลเอกสารงานวิจัย พบว่า มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับคุณลักษณะการเป็นผู้ประกอบการ ซึ่งเป็นการสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับนักศึกษา เช่น เพศ อายุ เกรดเฉลี่ย จำนวนพี่น้อง การพักอาศัย ประสบการณ์ในการทำธุรกิจ รายรับต่อเดือน เป็นต้น

สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยภูมิหลังของนักศึกษาที่แตกต่างกันจะส่งผลต่อคุณลักษณะการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาแตกต่างกันหรือไม่ และมากน้อยเพียงใด

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิด

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) แบบเชิงสำรวจผ่านการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) และทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS จากนั้นจะทำการสรุปผลการวิจัยและนำเสนอผลการวิจัยตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาบริหารธุรกิจในเขตกรุงเทพมหานครทั้งหมดที่กำลังศึกษาอยู่ รวมทั้งสิ้น 200 คน โดยผ่านการคำนวณกลุ่มตัวอย่างด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป G*Power ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Quota Random Sampling) ทั้งนี้ได้กำหนดตัวแปรในการสุ่มตัวอย่างคือ

1) จำนวนมหาวิทยาลัยเอกชน 2 แห่ง 2) จำนวนมหาวิทยาลัยรัฐ 2 แห่ง 3) กลุ่มนักศึกษาที่มีความต้องการประกอบ

ปีที่ 13 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2567)

อาชีพเป็นผู้ประกอบการหลังสำเร็จการศึกษา 4) กลุ่มนักศึกษาที่ไม่ต้องการประกอบอาชีพเป็นผู้ประกอบการหลังสำเร็จการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยได้ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยมหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด (เลขที่ STIU-HREC080/2024) โดยรายละเอียดในแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ พฤติกรรมเกี่ยวกับการศึกษาในสาขาบริหารธุรกิจ การสอนในมหาวิทยาลัย และความตั้งใจที่จะไปเป็นผู้ประกอบการ

ส่วนที่ 2 แบบวัดคุณลักษณะของการเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurial Orientation) ประกอบด้วยคำถามจำนวน 70 ข้อ เพื่อวัดคุณลักษณะของการเป็นผู้ประกอบการ โดยใช้แนวคิดของ Balan & Lindsay (2010) ที่พัฒนามาจากแนวคิดของ Miller & Friesen (1982) ในด้านความสามารถทางนวัตกรรมและความกล้าเสี่ยง Lumpkin & Dess (2001) ในด้านความอดทนต่อความไม่ชัดเจน Sakdapat (2022) ในด้านทักษะการทำงาน ความมั่นใจในตนเองและการควบคุมตนเอง Sakdapat (2024) ในด้านการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพและความสำเร็จในอาชีพ โดยทำการเก็บข้อมูลโดยใช้มาตราวัดแบบนัยจำแนก (Semantic Differential Scale) โดยมาตราวัดดังกล่าวสามารถวัดและแยกแยะทัศนคติของผู้ตอบแบบสอบถามได้อย่างชัดเจนทางผู้วิจัยมีเกณฑ์กำหนดน้ำหนักสมมติ (Arbitrary weighting) และเลือกการแบ่งช่วงคะแนนออกเป็น 0-6 คะแนน (6-point scales)

สำหรับการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวัด ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content validity) และตรวจสอบความถูกต้องและความหมาย (Face Validity) ซึ่งแบบวัดทุกชุดผ่านการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) (ตารางที่ 1) รวมทั้งตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) แบบวัดทั้งหมดมีค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาระหว่าง 0.74-0.82

ตารางที่ 1 คุณภาพของเครื่องมือวัดตัวแปรในการวิจัย

ชื่อตัวแปร	จำนวนข้อ	α	Confirmatory Factor Analysis						
			χ^2	df	P-value	RMSEA	CFI	TLI	SRMR
1) แบบวัดคุณลักษณะการเป็นผู้ประกอบการ	10	0.75	42.35	38	0.20	0.02	0.95	0.96	0.05
2) แบบวัดความต้องการประสบความสำเร็จ	10	0.74	37.01	37	0.21	0.03	0.95	0.95	0.06
3) แบบวัดการควบคุมตนเอง	10	0.81	45.52	36	0.22	0.03	0.96	0.95	0.05
4) แบบวัดการกล้าเสี่ยง	10	0.75	44.37	32	0.23	0.04	0.97	0.96	0.05
5) แบบวัดความอดทนต่อความไม่ชัดเจน	10	0.76	38.41	30	0.21	0.03	0.97	0.96	0.06
6) แบบวัดความมั่นใจในตนเอง	10	0.77	42.14	33	0.20	0.04	0.95	0.97	0.07
7) แบบวัดความสามารถทางนวัตกรรม	10	0.82	44.25	35	0.21	0.02	0.95	0.95	0.05

หมายเหตุ: *แบบวัดที่ผู้วิจัยจัดสร้างขึ้นเอง **การวิจัยนี้ให้ความสำคัญกับค่า t มากกว่าค่า r โดยเกณฑ์การคัดเลือกข้อคือ ค่า $t \geq 2.00$ และค่า $r \geq 0.20$, CFA ใช้เกณฑ์ผ่าน 3 ใน 5 เกณฑ์ขึ้นไปโดยเฉพาะเมื่อค่า χ^2 ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ปีที่ 13 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2567)

สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) 2) การวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) 3) การวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แบบ Enter และ Stepwise 4) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทาง (Three-way Analysis of Variance)

ผลการวิจัย

การวิจัยนี้เก็บข้อมูลได้ทั้งสิ้น 228 คน โดยมีลักษณะเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่างได้แก่ 1) เพศ ประกอบด้วยนักศึกษาเพศชาย จำนวน 124 คน นักศึกษาเพศหญิง จำนวน 104 คน 2) อายุ พิสัยอยู่ระหว่าง 18-24 ปี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 21.09 ปี และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.05 3) เกรดเฉลี่ย (GPAX) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.01

ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับคุณลักษณะการเป็นผู้ประกอบการอยู่ระหว่าง 0.317 ($p < .01$) ถึง 0.829 ($p < .01$) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของกลุ่มตัวแปรอิสระอยู่ระหว่าง 0.244 ถึง 0.682 (ตารางที่ 2)

ผลการทำนายคุณลักษณะการเป็นผู้ประกอบการ พบว่า ชุดทำนายคุณลักษณะการเป็นผู้ประกอบการ รวม 6 ตัวแปรสามารถทำนายคุณลักษณะการเป็นผู้ประกอบการในกลุ่มรวมได้ร้อยละ 60.34 โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ความต้องการประสบความสำเร็จ ความมั่นใจในตนเอง ความอดทนต่อความไม่ชัดเจน การกล้าเสี่ยง การควบคุมตน ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับดังนี้ .47, .41, .35, .32 และ .24 (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ ในกลุ่มรวม

ตัวแปร	Mean	SD	1	2	3	4	5	6	7
คุณลักษณะการเป็นผู้ประกอบการ	52.54	6.63	1						
ความต้องการประสบความสำเร็จ	49.37	4.34	.725**	1					
การควบคุมตน	49.94	3.52	.647**	.682**	1				
การกล้าเสี่ยง	52.26	3.47	.829**	.458**	.423**	1			
ความอดทนต่อความไม่ชัดเจน	47.23	2.36	.465**	.471**	.503**	.625**	1		
ความมั่นใจในตนเอง	49.98	5.64	.768**	.482**	.324**	.269**	.403**	1	
ความสามารถทางนวัตกรรม	41.21	4.38	.317**	.374**	.633**	.244**	.286**	.351**	1

หมายเหตุ: * $p < .05$, ** $p < .01$

ตารางที่ 3 ผลการทำนายคุณลักษณะการเป็นผู้ประกอบการ

กลุ่ม	จำนวน	ชุดทำนายคุณลักษณะการเป็นผู้ประกอบการ (1-6)		
		ร้อยละการทำนาย	ตัวทำนายสำคัญ	ค่าเบต้า
รวม	228	60.34	1,5,4,3,2	.47, .41, .35, .32, .24
เพศชาย	124	42.18	1,3,2,6	.35, .28, .14, .05
เพศหญิง	104	35.33	1,3,4,2,5	.38, .21, .19, .14, .12
อายุมาก (>21)	115	40.82	1,4,5,6	.31, .29, .27, .18
อายุน้อย (≤ 21)	113	38.61	1,5,4,2	.32, .30, .20, .15
เกรดเฉลี่ยมาก (>3.00)	136	36.49	2,6,3,4,1	.35, .32, .30, .27, .16
เกรดเฉลี่ยน้อย (≤ 3.00)	92	43.28	6,2,4,1,5	.34, .31, .30, .27, .14
มีพี่น้อง	98	32.01	1,2,4,6	.36, .32, .25, .21
ไม่มีพี่น้อง	106	41.58	1,3,4,2	.35, .31, .29, .08

กลุ่ม	จำนวน	ชุดทำนายคุณลักษณะการเป็นผู้ประกอบการ (1-6)		
		ร้อยละการทำนาย	ตัวทำนายสำคัญ	ค่าเบต้า
มีประสบการณ์ในการทำธุรกิจ	73	53.70	1,5,3,2,4	.42, .40, .35, .24, .11
ไม่มีประสบการณ์ในการทำธุรกิจ	155	42.83	5,3,4,2,1	.37, .36, .32, .21, .19
รายรับต่อเดือนมาก (>5,000)	149	23.32	4,6	.24, .19
รายรับต่อเดือนน้อย ($\leq 5,000$)	79	25.79	5	.15
พักอาศัยอยู่กับผู้ปกครอง	124	53.42	1,3,5,4	.38, .37, .34, .29
พักอาศัยอยู่กับญาติ	32	51.21	1,3,2,5,4	.32, .30, .27, .21, .19
อยู่เพียงลำพัง-หอพัก	72	49.37	5,2,4,3	.30, .24, .15, .08

หมายเหตุ: *ค่าเบต้าทุกตัวมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และมีเปอร์เซ็นต์แตกต่างอย่างน้อย 5%

ตัวทำนายสำคัญ: 1: ความต้องการประสบความสำเร็จ, 2: การควบคุมตน, 3: การกล้าเสี่ยง, 4: ความอดทนต่อความไม่ชัดเจน, 5: ความมั่นใจในตนเอง, 6: ความสามารถทางนวัตกรรม

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์การแปรปรวนแบบสามทางของคุณลักษณะการเป็นผู้ประกอบการ

ตัวแปรตาม	แสดงค่า F							
คุณลักษณะการเป็น	จำนวนคน	เพศ (ก)	อายุ (ข)	เกรดเฉลี่ย (ค)	กxข	กxค	ขxค	กxขxค
ผู้ประกอบการ	228	4.32**	2.13*	3.65	1.17*	3.56	1.34*	1.68*

หมายเหตุ: *p < .05; **p < .01; ***p < .001

ตารางที่ 5 ตารางเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของคุณลักษณะการเป็นผู้ประกอบการตามอายุและเกรดเฉลี่ย

อายุ	เกรดเฉลี่ย	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	รหัส	21	11	12
อายุมาก	เกรดเฉลี่ยมาก	67	52.391	22	4.369	3.396	5.328*
อายุมาก	เกรดเฉลี่ยน้อย	52	51.258	21		1.121	2.302
อายุน้อย	เกรดเฉลี่ยน้อย	45	49.324	12			1.275
อายุน้อย	เกรดเฉลี่ยมาก	64	45.592	12			

หมายเหตุ: *กลุ่มตัวแปรอิสระที่มีนัยสำคัญที่ .05

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทาง (ตารางที่ 4) ของคุณลักษณะการเป็นผู้ประกอบการตามลักษณะชีวสังคม ภูมิหลัง พบว่า คุณลักษณะการเป็นผู้ประกอบการแปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระที่ละตัว เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตามระดับตัวแปรอิสระนี้ พบว่า 1) กลุ่มนักศึกษาเพศชายมีคุณลักษณะการเป็นผู้ประกอบการมากกว่ากลุ่มนักศึกษาเพศหญิง 2) กลุ่มนักศึกษาอายุมากมีคุณลักษณะการเป็นผู้ประกอบการมากกว่ากลุ่มนักศึกษาอายุน้อย เมื่อทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคุณลักษณะการเป็นผู้ประกอบการตามเพศ อายุ และเกรดเฉลี่ย (ตารางที่ 4) พบว่า 1) กลุ่มนักศึกษาเพศชายและอายุมากมีคุณลักษณะการเป็นผู้ประกอบการมากกว่ากลุ่มนักศึกษาเพศหญิงและอายุน้อย 2) กลุ่มนักศึกษาอายุมากและเกรดเฉลี่ยมากมีคุณลักษณะการเป็นผู้ประกอบการมากกว่ากลุ่มนักศึกษาอายุน้อยและเกรดเฉลี่ยน้อย นอกจากนี้เมื่อทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคุณลักษณะการเป็นผู้ประกอบการตามเพศ อายุ และเกรดเฉลี่ย (ตารางที่ 5) พบว่า จากเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffé 's method) พบว่ามีคู่ที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ 1 คู่ ได้แก่ กลุ่มนักศึกษาเพศชายอายุมากและเกรดเฉลี่ยมากมีคุณลักษณะการเป็นผู้ประกอบการมากกว่ากลุ่มนักศึกษาเพศหญิงอายุน้อยและเกรดเฉลี่ยน้อย

ปีที่ 13 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2567)

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยนี้ พบว่า สนับสนุนสมมติฐานที่สามารถระบุความแตกต่างของปัจจัยภูมิหลังของนักศึกษาจะส่งผลต่อคุณลักษณะการเป็นผู้ประกอบการอย่างไร โดยประการแรกชุดทำนายคุณลักษณะการเป็นผู้ประกอบการสามารถทำนายในกลุ่มย่อยได้สูงสุดคือ กลุ่มนักศึกษามีประสบการณ์ในการทำธุรกิจซึ่งทำนายได้ร้อยละ 53.70 มีตัวทำนายสำคัญตามลำดับดังนี้ ความต้องการประสบความสำเร็จ ความมั่นใจในตนเอง การกล้าเสี่ยง การควบคุมตน ความอดทนต่อความไม่ชัดเจน ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับดังนี้ .42, .40, .35, .24, .11 รองลงมาได้แก่ กลุ่มนักศึกษาพักอาศัยอยู่กับผู้ปกครองซึ่งทำนายได้ร้อยละ 53.42 มีตัวทำนายสำคัญตามลำดับดังนี้ ความต้องการประสบความสำเร็จ การกล้าเสี่ยง ความมั่นใจในตนเอง ความอดทนต่อความไม่ชัดเจน ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับดังนี้ .38, .37, .34, .29 จากผลการวิเคราะห์ในส่วนนี้มีความเชื่อมโยงกับการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ กับคุณลักษณะการเป็นผู้ประกอบการซึ่งพบว่า การกล้าเสี่ยง เป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ในปริมาณสูงที่ระดับ 0.829 ($p < .01$) รองลงมาได้แก่ ความมั่นใจในตนเอง ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.768 ($p < .01$) และความต้องการประสบความสำเร็จ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.725 ($p < .01$) ทั้งสองตัวแปรเป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ในปริมาณสูงใกล้เคียงกันตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Koh et al. (1992) และงานวิจัยของ Herron & Robinson Jr. (1993) ที่ได้ทำการศึกษาคุณลักษณะผู้ประกอบการ ส่วนกลุ่มที่มีความสามารถในการทำนายได้น้อยสุดคือ กลุ่มนักศึกษารายรับต่อเดือนมาก โดยทำนายได้เพียงร้อยละ 23.32 มีตัวทำนายสำคัญตามลำดับดังนี้ ความอดทนต่อความไม่ชัดเจน ความสามารถทางนวัตกรรม ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับดังนี้ .24, .19 ซึ่งหากพิจารณาควบคู่กันกับการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จะพบว่า ความอดทนต่อความไม่ชัดเจน และความสามารถทางนวัตกรรม เป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ในปริมาณปานกลางระหว่าง 0.465 ($p < .01$) ถึง 0.317 ($p < .01$) นอกจากนี้ยังพบตัวทำนายสำคัญของคุณลักษณะการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา ได้แก่ ความต้องการประสบความสำเร็จ การกล้าเสี่ยง ความมั่นใจในตนเอง ผลการวิเคราะห์นี้สอดคล้องกับทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Theory of Planned Behavior) (Ajzen, 2020) เมื่อบุคคลมีความพร้อมที่จะกระทำแล้วจะมีแนวโน้มในการมีพฤติกรรมนั้นมาก และความสำเร็จในการกระทำพฤติกรรมจะขึ้นอยู่กับความพร้อมต่อการกระทำ การคล้อยตามกลุ่มและการรับรู้การควบคุมพฤติกรรมก็จะมากขึ้นตามไปด้วย

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยและพัฒนา

- 1) ความต้องการประสบความสำเร็จ อาจส่งเสริมให้นักศึกษาสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงกับผู้อื่นให้มีความรู้ในเชิงกว้างขวางมากขึ้น เช่น การลงทุน การทำบัญชี หรือระบบอุตสาหกรรม เป็นต้น รวมถึงการเสริมสร้างทักษะทางธุรกิจและการลงทุนซึ่งจะเป็นการฝึกฝนให้นักศึกษาได้ลงมือทำจริง
- 2) การกล้าเสี่ยง ส่งเสริมแนวคิดเรื่องของการลงทุนและการตัดสินใจบนพื้นฐานของเหตุผลอย่างครอบคลุมในทุกมิติ รวมถึงการเสริมสร้างความมั่นคงทางจิตใจการเตรียมรับมือกับการวางแผนและเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิดต่างๆ
- 3) ความมั่นใจในตนเอง มหาวิทยาลัยควรมีพื้นที่ที่เปิดให้นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็นของตนเองได้อย่างอิสระโดยมีอาจารย์และผู้เชี่ยวชาญในด้านต่างๆ คอยแนะนำให้ช่วยเหลือ เช่น การตั้งชมรม การจัดกิจกรรมออกร้าน รวมถึงส่งเสริมการเรียนรู้ระหว่างเพื่อนและการสนับสนุนจากเพื่อนเพราะช่วยเสริมสร้างความมั่นใจในตนเอง โดยการสร้างพื้นที่ที่เป็นกันเองและสนับสนุนการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และความคิดให้กับนักศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- ประจักษ์ ปฏิทัศน์. (2560). *จิตวิทยาสำหรับผู้ประกอบการ*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ผลิตตำราเรียนและสิ่งพิมพ์ดิจิทัล มจพ.
- พิบูล ที่ปะปาล และ ธนวัฒน์ ที่ปะปาล. (2552). *การเป็นผู้ประกอบการ*. กรุงเทพฯ: อมรรการพิมพ์.
- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. (2556). *การพัฒนาบัณฑิตนักศึกษา*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- Ajzen, I. (2020). The theory of planned behavior: Frequently asked questions. *Human Behavior and Emerging Technologies*, 2(4), 314-324.
- Audretsch, D. (2017). Entrepreneurship and Universities. *International Journal of Entrepreneurship and Small Business*, 31(1), 4-11.
- Balan, P., & Lindsay, N. (2010). *Innovation capability, entrepreneurial orientation and performance in Australian hotels: An empirical study*. Queensland: Cooperative Research Centre for Sustainable Tourism.
- Bosma, N., Content, J., Sanders, M., & Stam, E. (2018). Institutions, entrepreneurship, and economic growth in Europe. *Small Business Economics*, 51, 483-499.
- Davidsson, P., Delmar, F., & Wiklund, J. (2017). Entrepreneurship as Growth: Growth as Entrepreneurship. In M. Hitt, R. Ireland, S. Camp, & D. Sexton. (eds.). *Strategic Entrepreneurship: Creating a New Mindset* (pp. 328-342). New Jersey: Blackwell Publishing Ltd.
- Gartner, W. (2012). Entrepreneurship as organization creation. In *Handbook of Organizational Entrepreneurship* (pp. 21-30). Cheltenham: Edward Elgar Publishing.
- Gedeon, S. (2010). What Is Entrepreneurship?. *Entrepreneurial practice review*, 1(3), 16-35.
- Herron, L., & Robinson Jr., R. (1993). A structural model of the effects of entrepreneurial characteristics on venture performance. *Journal of Business Venturing*, 8(3), 281-294.
- Hisrich, R., Peters, M., & Shepherd, D. (2020). *Entrepreneurship*. 11th ed. New York: McGraw-Hill Education.
- Keat, O., Selvarajah, C., & Meyer, D. (2011). Inclination towards entrepreneurship among university students: An empirical study of Malaysian university students. *International Journal of Business and Social Science*, 2(4), 206-220.
- Koh, D., Fung-Leung, W., Ho, A., Gray, D., Acha-Orbea, H., & Mak, T. (1992). Less mortality but more relapses in experimental allergic encephalomyelitis in CD8-/- mice. *Science*, 256(5060), 1210-1213.
- Koh, H. (1996). Testing Hypotheses of Entrepreneurial Characteristics: A Study of Hong Kong MBA Students. *Journal of Managerial Psychology*, 11, 12-25.
- Kuratko, D. (2005). The emergence of entrepreneurship education: Development, trends, and challenges. *Entrepreneurship Theory and Practice*, 29(5), 577-597.
- Lumpkin, G., & Dess, G. (2001). Linking two dimensions of entrepreneurial orientation to firm performance: The moderating role of environment and industry life cycle. *Journal of Business Venturing*, 16(5), 429-451.
- Miller, D., & Friesen, P. (1982). The longitudinal analysis of organizations: A methodological perspective. *Management Science*, 28(9), 1013-1034.
- Nasierowski, W., & Arcelus, F. (2012). What is innovativeness: literature review. *Foundations of Management*, 4(1), 63-74.
- Ngamcharoen, P. (2024). Entrepreneurs' Characteristics That Impact Success in Organic Farming. *Asian Administration and Management Review*, 7(1), 13-24.
- Rotter, J. (1966). Generalized expectancies for internal versus external control of reinforcement. *Psychological Monographs: General and Applied*, 80(1), 1-28.
- Sakdapat, N. (2022). Analysis of the Path of influence of work skills in the new normal life of the undergraduate students in Thailand. *Przestrzen Społeczna (Social Space)*, 22(3), 152-168.

Sakdapat, N. (2023). The Role of Psychological Factors and Situational Factors on the Financial Planning Behavior of Private Sector Employees in Thailand. *International Journal of Economics and Finance Studies*, 15(1), 449-465.

Sakdapat, N. (2024). Approaches for sustainable professional skill development for vocational education students in Thailand. *F1000Research*, 13, 401.

Schimperna, F., Nappo, F., & Marsigalia, B. (2021). Student Entrepreneurship in Universities: The State-of-the-Art. *Administrative Sciences*, 12(1), 5.

Zhao, Y. (2012). *World Class Learners: Educating Creative and Entrepreneurial Students*. California: Corwin Press.

Data Availability Statement: The raw data supporting the conclusions of this article will be made available by the authors, without undue reservation.

Conflicts of Interest: The authors declare that the research was conducted in the absence of any commercial or financial relationships that could be construed as a potential conflict of interest.

Publisher's Note: All claims expressed in this article are solely those of the authors and do not necessarily represent those of their affiliated organizations, or those of the publisher, the editors and the reviewers. Any product that may be evaluated in this article, or claim that may be made by its manufacturer, is not guaranteed or endorsed by the publisher.

Copyright: © 2024 by the authors. This is a fully open-access article distributed under the terms of the Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International (CC BY-NC-ND 4.0).